

Huvudman

Linköpings kommun
kontakt@linkoping.se

Beslut

Datum 2026-04-13

Dnr SI 2026:1747

Sida 1 (8)

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskolan Ånestadsskolan F-6 i Linköpings kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Linköpings kommun att senast den **4 september 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande elevers tillgång till skolbibliotek och bemanning av skolbibliotek. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Linköpings kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Linköpings kommun ska vidta följande åtgärder

Elevers tillgång till skolbibliotek

1. Se till att skolbiblioteket är öppet så att det kan användas av eleverna som en resurs i undervisningen. Huvudmannen ska i sin redogörelse för vidtagna åtgärder inkomma med information om bibliotekets öppettider och hur och när eleverna informerats om dessa. (2 kap. 24 a § skollagen, Lgr22, 2.8 Rektorns ansvar)
2. Se till att skolbiblioteket innehåller ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av digitala medier som ställs till lärarnas och elevernas förfogande för att användas som en resurs i undervisningen. Huvudmannen ska inkomma med en redogörelse för vilka digitala medier som finns tillgängliga i skolbiblioteket. (2 kap. 24 a § skollagen)

Bemanning av skolbibliotek

3. Se till att skolenhetens bibliotek bemannas i sådan utsträckning att ändamålen med ett skolbibliotek uppnås. Huvudmannen ska inkomma med en redogörelse över vilka åtgärder som vidtagits för

att bemanna skolenhetens bibliotek i sådan utsträckning att ändamålen med ett skolbibliotek uppnås. (2 kap. 24 d § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser biblioteksplan.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linköping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2026:1747) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2026 inlett en tillsyn av Ånestadsskolan F-6 i Linköpings kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Ånestadsskolan F-6 följer gällande bestämmelser om elevers tillgång till bemannade skolbibliotek.

Tillsynen har genomförts den 25 februari 2026 genom intervjuer med elever, personal i biblioteksverksamheten och rektorn samt observationer. Som en del av tillsynen har även huvudmannens och skolenhetens biblioteksplaner granskats. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Tillgång till skolbibliotek

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av Skolinspektionens observation i skolenhetens bibliotek framgår att det finns ett skolbibliotek i en särskild lokal som delas med en annan skolenhet på skolan. Utanför biblioteket finns en låda där elever kan lämna tillbaka lånade böcker. I anslutning till biblioteket finns också en hiss. Dörren till biblioteket är låst och det finns inget anslag om öppettider i anslutning till biblioteket.

Rektorn uppger under intervju att eleverna inte kan besöka biblioteket på raster eftersom den ordinarie bibliotekarie inte är i tjänst. Vidare uppger rektorn att det nu bara är under bokade tider med sin lärare som eleverna kan besöka biblioteket. Besöken är schemalagda varannan vecka och klasserna har möjlighet att gå dit med sin lärare. Av intervjuer med elever och den personal som arbetar i biblioteket framgår att eleverna endast besökt skolans bibliotek en gång sedan höstterminen 2025 på grund av att den ordinarie personalen är tjänstledig. Tidigare har eleverna haft möjlighet att besöka biblioteket under lunchraster men det har inte gått sedan höstterminen 2025 och eleverna vet inte när biblioteket är öppet. Personalen som arbetar i biblioteket uppger att biblioteket är stängt när det inte är någon personal där som kan öppna men att alla lärare har tillgång till biblioteket och kan nyttja det med eleverna.

Av observationerna framgår att det finns ett tjugotal bokhyllor som är kategoriserade efter olika genrer och kategorier i biblioteket. Exempelvis finns bokhyllor med faktaböcker, fantasyböcker och rysare. Det finns vidare bokhyllor med lättlästaböcker och böcker på olika språk. Vidare framgår av observationerna att det finns böcker som är anpassade för olika åldrar med exempelvis litteratur för elever i yngre åldrar och för låg- och mellanstadiet. I samtal med den personal som arbetar med biblioteksverksamheten i samband med observationen framgår att lokalen är uppdelad utifrån olika åldrar där det exempelvis är ordnat utifrån låg- och mellanstadiet. Av observationerna och elevintervjun framgår att det finns en dator för att söka efter författare och en dator som används för att låna och lämna tillbaka böcker. Bredvid utlåningsdatorn finns en instruktion om hur elever ska göra för att låna böcker. Den personal som arbetar med biblioteksverksamheten uppger att hen inte vet om det finns några andra digitala medier i biblioteket och vet inte om eleverna kan göra något annat på datorerna än att söka efter författare.

Rektorn, eleverna och den personal som arbetar med biblioteksverksamheten uppger under intervjuer att det inte finns digitala medier som film, musik eller spel i bibliotekets utbud. Rektorn och den personal som arbetar med biblioteksverksamheten uppger att det finns möjlighet att lyssna på böcker i klassrummet. När eleverna inte har haft möjlighet att låna böcker från och med hösten så har eleverna lyssnat på böcker i stället, det finns en licens för alla elever så de även kan lyssna hemifrån. Rektorn uppger vidare att även om skolbiblioteket inte har något eget digitalt utbud finns möjlighet att låna från det allmänna biblioteket.

Rektorn uppger vidare att de har tillgång till Legimus och att licenserna för tillfället hanteras via kommunens bibliotekssamordnare.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår bland annat att eleverna i förskoleklass och grundskolan ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten. Med skolbibliotek avses i denna lag en samlad, gemensam och ordnad verksamhet med ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga och digitala medier som ställs till lärarnas och elevernas förfogande för att användas som en resurs i undervisningen. (2 kap. 24 a § skollagen)

Av läroplanen framgår att rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda skolbibliotek. (Lgr22, 2.8 Rektorns ansvar)

Av förarbeten till skollagen framgår vidare att för att främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet behöver skolbiblioteken därför inneha såväl analoga som digitala medier. Begreppet medier bör ha samma innebörd som i bibliotekslagen och innefatta både litteratur i olika format och andra kulturuttryck som musik och film (prop. 2012/13:147 s.22)

Av förarbeten till skollagen framgår vidare att regeringen anser att ett skolbibliotek på den egna skolenheten stärker elevernas möjlighet till en tät och kontinuerlig användning av biblioteket. När skolbiblioteket och skolenheten delar lokaler, kan elever och lärare ha kontinuerlig kontakt med skolbibliotekarien och daglig tillgång till skolbibliotekets medier. Skolbiblioteket kan också vara ett värdefullt rum på skolan, där elever kan arbeta med skoluppgifter och läxor, läsa och göra spontana besök under raster. (prop. 2023/24:164, s. 28)

Vidare framgår av förarbetena att eleverna även utan lärare ska kunna gå till skolbiblioteket för att t.ex. kunna låna böcker på egen hand eller söka efter information. (prop. 2023/24:164, s. 31)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten inte uppfyller författningarnas krav vad gäller tillgång till enhetens skolbibliotek. Det gäller dels att det inte finns tillgång till digitala medier i skolbiblioteket, dels att eleverna inte själva kan nyttja skolbiblioteket i enlighet med författningarnas krav. Tillsynen visar att det vid skolenheten visserligen finns en lokal med ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga medier som ställs till lärarnas förfogande för att användas som en resurs i undervisningen.

Tillsynen visar dock att det i skolbibliotekets utbud saknas tillgång till digitala medier i olika format och kulturuttryck som exempelvis musik och film. Skolbiblioteket ska finnas i en särskild lokal där det bedrivs en genomtänkt verksamhet som ska vara samlad gemensam och ordnad. Mot den bakgrunden kan digitala medier och digitala tjänster som finns tillgängliga på annan plats, exempelvis genom kommunala bibliotek, inte ses som en del av skolbibliotekets utbud och innehåll. Detsamma gäller för digitala inläsningstjänster som tillhandahålls som en del i undervisningen men som saknar koppling till skolbibliotekets verksamhet.

Vidare visar tillsynen att eleverna vid skolenheten inte ges möjlighet att besöka skolbiblioteket i den utsträckning som krävs för att leva upp till författningarnas krav. Eleverna har inte själva möjlighet att besöka skolbiblioteket utan kan endast göra det tillsammans med lärare. Eleverna uppger dessutom att de inte besökt biblioteket sedan höstterminen 2025. Av förarbetena framgår att elever ska kunna besöka biblioteket på egen hand och att de ska ha daglig tillgång till skolbibliotekets medier. Att skolbiblioteket inte är öppet och ger eleverna möjlighet till sådana spontana besök under exempelvis raster är en brist och begränsar elevernas möjlighet att använda skolbiblioteket som en resurs i undervisningen.

Bemanning av skolbibliotek

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av biblioteksplanen och av intervju med rektorn framgår att den ordinarie bibliotekarien är tjänstledig från höstlovet 2025. Enligt planeringen ska den ordinarie bibliotekarien vara tillbaka i tjänst från och med augusti 2026. Rektorn uppger vidare att de vid två tillfällen har annonserat efter en vikarie vilket senast gjordes i slutet av höstterminen 2025 men det har inte varit någon lämplig sökande. Rektorn uppger att de därefter har timanställt en person som ska arbeta med bibliotekets verksamhet två dagar eller halvdagar i veckan. Av intervju med den timanställda personal som arbetar

i skolbibliotekets verksamhet framgår att hen vikarierar för den ordinarie bibliotekarien från januari 2025.

Av rektorsintervjun och av intervjun med den personal som nu arbetar med bibliotekets verksamhet framgår att uppdraget är att skapa ordning i biblioteket och att elever ska kunna låna böcker. Vidare framgår av intervjuerna att bemanningen inte är tillräcklig och att det saknas kompetens för att uppnå ändamålen med ett skolbibliotek som att främja läsutveckling eller stödja i arbetet med media- och informationskunnighet.

Av intervjuer med rektorn och elever framgår att det fanns tillräcklig bemanning för arbetet med skolbiblioteket när den ordinarie bibliotekspersonalen arbetade. Av intervjuerna framgår vidare flera exempel på läsfrämjande insatser som genomförts innan bibliotekariens tjänstledighet.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att utöver de ändamål som anges i 2 § bibliotekslagen (2013:801) ska ett skolbibliotek främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet. (2 kap. 24 b § skollagen)

Av skollagen framgår bland annat att skolbiblioteken ska vara bemannade i sådan utsträckning att ändamålen med skolbibliotek uppnås. (2 kap. 24 d § skollagen)

Av förarbetena framgår vidare att bemanningen behöver vara av den omfattningen att det är fråga om ett skolbibliotek enligt den definition som framgår av 24 a §, dvs. en samlad, gemensam och ordnad verksamhet med ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga och digitala medier som ställs till lärarnas och elevernas förfogande för att användas som en resurs i undervisningen. Det innebär att skolbibliotekarierna måste ha tid att fortlöpande se till att utbudet uppdateras och anpassas efter de olika elevgrupperna på skolan och till att interagera med övrig personal och elever. Hur omfattande bemanningen ska vara får huvudmännen bedöma vid organiseringen av skolbiblioteksverksamheten utifrån elevsammansättningen och de lokala förutsättningarna. Bemanningen måste dock vara av den omfattningen att de i 24 b § angivna ändamålen med skolbibliotek uppnås, dvs. utöver de ändamål som anges i 2 § bibliotekslagen (2013:801) ska ett skolbibliotek främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet. (prop. 2023/24:164 s. 67)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten inte uppfyller författningarnas krav vad gäller bemanning av skolbiblioteket i sådan utsträckning att ändamålen med ett skolbibliotek kan uppnås. Av tillsynen

framgår att den personal som bemannar biblioteket saknar förutsättningar både i tjänsteomfattning och kompetens för uppdraget.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Linköping kommuns verksamhet vid Ånestadsskolan F-6 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller elevers tillgång till skolbibliotek, digitalt utbud och bemanning. Det finns därför skäl att förelägga Linköpings kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Område utan konstaterade brister

Biblioteksplan

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har inkommit med två skolbiblioteksplaner till Skolinspektionen. Av den ena skolbiblioteksplanen framgår att den omfattar Linköpings grund- och gymnasieskolor åren 2025-2028. Av planen framgår bland annat uppgifter om ändamålen för skolbiblioteken, vad ändamålen innebär och hur skolbiblioteken ska arbeta med ändamålen. Vidare framgår att ett centralt mål för verksamheten är att uppnå likvärdighet för eleverna.

Den andra planen omfattar Ånestadsskolan F-6 och är giltig mellan den 30 september 2025 till den 30 juni 2026. Av planen framgår bland annat omfattning av bemanning, att bibliotekarien är utbildad men att hen är ledig under höstterminen 2025 och vårterminen 2026.

Av planen som omfattar Ånestadsskolan F-6 framgår vidare flera aktiviteter som genomförs i bibliotekets regi. Exempelvis framgår flera läsfrämjande aktiviteter så som högläsning, utebibliotek, biblioteksråd och besök i alla klasser. Det finns även aktiviteter kopplade till medie- och informationskunnighet som är tänkta att genomföras i specifika klasser under året.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår även att varje huvudman ska i en biblioteksplan precisera hur ändamålet med skolbiblioteksverksamheten ska uppnås. En

kommun eller en region kan anta en särskild skolbiblioteksplan eller beskriva skolbiblioteksverksamheten i den biblioteksplan som den ska anta enligt 17 § bibliotekslagen. (2 kap. 24 c § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat att regeringen föreslår att det ska införas ett krav i skollagen på att skolbibliotek ska vara bemannade i sådan utsträckning att ändamålen med skolbibliotek uppnås. I och med att huvudmannen i biblioteksplanen ska precisera hur ändamålet med skolbiblioteksverksamheten ska uppnås ska biblioteksplanen alltså även omfatta bemanningen av skolbiblioteket. Det ska således i biblioteksplanen anges t.ex. hur många timmar i veckan och med vilken frekvens en skolbibliotekarie ska vara på plats. (prop. 2023/24:164 s. 37)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Christina Hjalmarsson

Beslutsfattare
Signerat av: Christina Hjalmarsson

X Alexander Aleryd

Föredragande
Signerat av: Alexander Aleryd